

Černá krajina, Krajina I, 2008 – 2011, akryl, olej, plátno, výřez (Martin Čada)

Bez názvu, 2012, mirelon a kombinovaná technika na plátně, detail (Petr Kunčik)

Martin Čada

Narodil se 7. dubna 1978 v Uherském Hradišti, kde také v letech 1992 – 1996 absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu a poté Zlínskou soukromou vyšší odbornou školu umění ve Zlíně (1996 – 1999). V letech 1999 – 2005 pak VŠUP v Praze, ateliér malby (u Pavla Nešlehy, Stanislava Diviše). První významnější samostatnou výstavu Top a Pop uskutečnil v Galerii Pokorný v Prostějově v roce 2002. Po ní následovala řada dalších individuálních přehlídek, například Plačící, Galerie duna tri v Bystřici nad Pernštejnem (2005), „2“ (s J. Vojiškem), Galerie Havelka v Praze (2006), Bitva, Galerie Dintz v Praze (2006), Místo Město, Filofofický ústav AV ČR v Praze (2007), Místa, galerie Hvězdárna ve Zlíně (2010), Fighting spirit (s P. Kunčíkem a M. Kyrýchem), Místogalerie skleněná louka v Brně (2010) či Skrytosti, Dům knihy Portál v Uh. Hradišti (2011). Z četných kolektivních přehlídek lze zmínit jeho zastoupení na výstavách Portrét, Galerie U bílého jednorozce v Klatovech (2002), Ateliér malby VŠUP v Praze, Galerie F. Jenewaina v Kutné Hoře (2004), maličké sympozium a výstava Obrazy z Nového Dvora II, Milotice (2006), Amaro jilo – naše srdce, Dům mění města Brno (2007), Zlínský obraz světa – výstava k 15. výročí založení Zlínské soukromé vyšší odborné školy umění, KGVU ve Zlíně (2009), VI. Nový zlínský salon (2011) nebo na výstavě Zlínský okruh II, práce na papíru a s papírem, Galerie Orlůvna Kroměříž a GUV v Havlíčkově Brodě (2011 resp. 2012). Martin Čada působil i jako výtvarný pedagog. Zprvu na Střední soukromé škole designu v Praze (2005–2007), pak na Střední odborné škole v Luhačovicích (2007–2008) a posléze i na Zlínské soukromé vyšší odborné škole umění ve Zlíně (od r. 2008) a od roku 2011 i na Fakultě umění Ostravské university ve Zlíně.

Petr Kunčík

Narodil se 29. června 1981 v Přerově. V letech 2000–2003 absolvoval Zlínskou soukromou vyšší odbornou školu umění (Pavel Preisner a d.) a následně Pedagogickou fakultu MU v Brně, katedru výtvarné výchovy, obor výtvarná výchova – vizuální tvorba (2003–2008). V letech 2006–2009 studoval na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně, ateliér Malba 3 (vedoucí Petr Kvičala). Počínaje rokem 2008 absolvoval doktorandské studium opět na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty MU v Brně. První významnější samostatná výstava jeho prací Vitamin friends, proběhla v brněnské Galerii Artkontakt (2005). K těm důležitějším, jež následovaly, patřily: Horos & Fights & Death, Dům knihy Portál v Uh. Hradišti (2007), Proliferatio (s L. Seifertem), Mendlovo muzeum v Brně (2008), Labyrinty, Galerie KABINET T ve Zlíně (2009), Sci-fi (se Z. Ištvánovou), Galerie Mladých v Brně (2010) nebo Fighting spirit (s M. Čadou a M. Kyrýchem) Místogalerie skleněná louka v Brně (2010). Z celé řady kolektivních výstav je třeba zmínit už autorovu účast na maličském sympoziu a výstavě Obrazy z Nového Dvora II, Milotice (2006), dle zastoupení v expozicích IV. a V. Zlínského salonu mladých (2006 a 2009), na výstavě Mozdy v Divadle Reduta v Brně (2008), na kolektivní prezentaci k 15. výročí FaVU v tamní Galerii Aula na Údolní v Brně (2008), na výstavě FUTURA v Galerii Patro v Olomouci (2010), anebo na výstavě Zlínský okruh II, práce na papíru a s papírem, Galerie Orlůvna v Kroměříži (2011). Petru Kunčíkovi byla v roce 2008 udělena Cena děkana Pedagogické fakulty MU v Brně za významnou tvůrčí činnost. V roce 2012 absolvoval stáž na University of Leeds school Design v Anglii.

Martin Čada a Petr Kunčík se vlastně vůbec poprvé setkali a seznámili až v roce 2006, na maličském sympoziu a výstavě v Miloticích u Kyjova, byť oba – každý ovšem v jiném čase – absolvovali Zlínskou soukromou vyšší odbornou školu umění. Vedle obdobných prožitků a výtvarných zkušeností, jež si z tohoto výtvarného učiliště s sebou bezpochyby do dalších let odnesli a vzájemně si blízkých lidských postojů a životních východisek, je však značně sblíže především jejich bytostné maličké založení – dnes již, zejména v jejich generaci, jev ne tak docela běžný. Do společné výstavní síně v ostravské Magně je proto svedla též představa vyzkoušet si nosnost vlastního maličského pojetí ve vzájemné konfrontaci. Společná výstava je pro oba ale o to lákavější, že přes v principu odlišná tematická, technická, ale i mentální tvůrčí východiska, jsou si v určitých ohledech jejich maličské projevy ve svých finálních výstupech až překvapivě blízké.

Martin Čada

Maličská a kreslířská tvorba Martina Čady se úspěšně rozvíjí již řadu let. Její počátky se nejspíše vážou k době autorova studia na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, kde se jeho klíčovými pedagogem stal profesor Pavel Nešleha. Důležitě „vstupní“ podněty – uvědomění si vlastní umělecké mentality – však nepochybně nabyl i v předchozím období, za pobytu na Zlínské soukromé vyšší odborné škole umění. Už v jeho časných výtvarných projevech lze tak například, vedle obdivu k maličskému odkazu zakladatelů českého moderního umění, vytišit též ohlasy díla vlivného učitele tohoto výtvarného učiliště, malíře Svatopluka Slovenčika. S ním ho ostatně stále spojuje nejenom ryzí výtvarný vztah k viděné realitě, ale svým způsobem i její stránka civilizační. Ke zcela zásadní proměně autorova výtvarného pojetí, které účinněji naplňuje a zhodnocuje jeho umělecké přednosti, však došlo až po polovině předchozí dekády; ve chvíli, kdy ho počalo výraznějším způsobem přitahovat téma přirozeného světa, zejména krajiny, prostoru a s ním spjatého světa. Krajinné prostředí a posléze i jeho části vnímá a cítí v jejich otevřenosti a proměnlivosti, v jejich poetické dimenzi. Nejde mu však nikdy jen o bezprostřední reflexi, o impresi, ale o hlubší prožitek tématu, třeba i o vůni nebo zvukem vyvolanou iluzi či vizuální vzpomínku. Toto „rozpominání“ dostává definitivní tvar postupně (procesně) a intuitivně. Nezáhdka se umělecký tvar vyvíjí spontánně, až v bezprostřední tvůrčí komunikaci autorova štetce nebo pera s plochou plátna, anebo třeba i barevně tónovaného papíru. Do značné míry je tak jeho vznik podmíněn samotným kreslířským či maličským aktem.

Uvedený postup je příznačný už pro autorovy městské a industriální krajiny, které vesměs vznikaly ještě za jeho pražského pobytu. Jsou často provedeny v technice akrylu s tuší, a i když u nich na první pohled dominuje spontánní – nicméně řád a atmosféra „rezonujícího“ motivu vyvíjející – kresebnost, sehrává ve finálním výrazu obrazových kompozic zásadní roli rovněž jejich koloristická stránka, zejména charakter jejich barevného podkladu. Zahušňováním, vrstvením, ale i zpřehledňováním kresebných elementů, v kontaktu s barevnou podkladovou plochou, barvou, anebo i s plochou výtvarně nepojednanou – s „prázdnem“, tak vzniká smyslovými vjemy sice vyvolaná, nicméně zcela nová, autentická, často abstraktní blízká, na světelné bázi a prostorových vztazích založená, působivá umělecká fikce. Dynamická práce se vzájemným poměrem ploch, kresebných a maličských složek, je charakteristická i pro novější a současně kompozice Martina Čady, které se tematicky stále více sblíží s přírodou a značně se přitom podvolují až hudebně citěné barvě, ale i maličskému a kresebnému gestu. Právě řadou z nich je zastoupení v instalaci stávající ostravské výstavy. Byť jsou vytvářeny v podstatě spontánně, je v nich přítomno i jakési vlnité napětí. Nezbytnou složkou tvůrčího procesu - jejich vzniku - je totiž i umělcovo „čekání“, volba toho „správného okamžiku“ (M. Čada), tedy chvíle kdy malíř vidí. V tu chvíli také začíná pracovat se značným nasazením. Nejlépe tento proces vyjádřil samotný autor „...naučil jsem se čekat na okamžik, kdy vím, že přemohu plátno a ne naopak. Snažím se zachytit a zaznamenat určitou zvukovost, šustění suchých trav v chladném větru a podobně. Fascinuje mě zvuk při vzniku obrazu, to vkročení do nejistoty, že několikahodinnou přípravu podkladu může být ztracena během několika minut, mi bere dech a zároveň žene krev do hlavy a opájí. Se zadržaným dechem sleduji vznikající síť čar, tu vystavávající vzpomínku, ten obraz předobrazu, který jsem si někde exponoval a nyní vyvolá – nebo spíše jasněji – tu novou skutečnost.“ Pozoruhodným vybočením či ozvláštněním jeho maličské tvorby i samotné ostravské výstavy jsou drobné dřevěné artefakty rozličných formátů, s hutnými, pastózními maličskými vstupy výrazné barevnosti. Pošetění, jež bezpochyby autorovi jejich vznik přináší, se – jak věřím – přenesl i na její návštěvníky.

Petr Kunčík

Jestliže spontánní, povýřce smyslově založené maličské a kreslířské pojetí Martina Čady je úzce tematicky propojeno zejména s jevy a ději vnější reality, též neméně bezprostřední, intuitivní, kreslířský a maličský projev jeho o několik let mladšího kolegy Petra Kunčíka především z fiktivního světa ryzí fantazie a poezie, ovšem s ambicemi vyjevovat i určité, vizuální realitu přesahující, metafyzické dimenze a souvislosti spjaté s lidským bytím. Jeho výtvarný talent se zásadním způsobem formoval už před deseti léty, během studia v podnětném prostředí Zlínské soukromé vyšší odborné školy umění. Nepominutelnou roli v tomto pro autora důležitém „ustavujícím“ období bezpochyby sehrával i příklad tvůrčí mentalitou mu blízkého pedagoga školy, malíře a básníka Pavla Preisnera. Také díky duchovní spřízněnosti s ním a jeho podpoře, získával mladý adept umění postupně nezbytnou sebedůvěru ve vlastní umělecké možnosti. Jeho tvorba se brzy oprostila od výchozího figurálního pojetí v tradičním duchu a zásadním způsobem se transformovala do podoby zcela osobité, abstraktní blízké maličské figurace (např. Fosfeny, 2003). Už na půdě zlínské školy tak vznikaly autorovy první závažnější maličské kompozice, od nichž pak vede – i přes Čadu, pro něho příznačná, invenční vybočení – v podstatě přímá cesta až k jeho pracím současným. Jsou provedeny vesměs dynamicky, s pro umělce charakteristickou kreslířskou a maličskou spontaneitou, ale i s typickou graciózností, s vyříbenou koloristickou kulturou a často i na bázi původních technických experimentů. Experimentování s různými reprodukcími, počítačovými nebo fiktivními technikami, v kombinaci se senzitivně založenou malbou, už trvale zůstalo jednou s předností jeho tvorby.

Pozoruhodný v rámci uměleckých počátků Petra Kunčíka však zůstává především obrazový cyklus Abiogeneze (2003) jímž, nemylim-li se, ukončil svá zlínská studia. Má již i určitou, na bázi víceméně organického abstraktního tvaru formovanou, filosofickou dimenzi, která je pro něho svým způsobem stále aktuální. Jeho tvorba však v průběhu následných let prošla řadou subtilních i výrazných vybočení a transformací. Jsou dány i autorovou jiskřivou maličskou senzibilitou, s níž do poetického vizuálního tvaru integruje četné vnější, ať už dobové, historické, existenciální či mystické podněty. Stále se přitom otvírá technickému experimentu, nikdy však ne na úkor pro něho příznačné, bytostné založené bravurní malby. Příkladem budiž na jedné straně fantaskní obrazový cyklus Zvuk tibetských mís až v Japonsku (2006), kde malba vychází ze skenovaných černobílých fotografií starého cestopisu po Japonsku (1926) a je také nepochybně jedinečným „maličským vyjádřením hudby“ (P. Preisner) a na straně druhé cyklus figurativních obrazů Radosti, Souborje (2005–2006), do jehož výrazu se promítá malba na drsném podkladu a který je zase naopak projevem až rubensovsky hedonistické tvarové nadsázky a barevné přebujelosti - jakými fascinujícím holdem maličské smyslnosti. Bezprostřední předchůdci autorových obrazů vystavených v Magně jsou ale Labyrinty, jejichž první varianty vznikaly na maličském sympoziu v Miloticích (2006) a které – jak sám uvádí – zahájily jeho „přechod do fascinujícího údobí okouzlení ornamentem.“ Ten abstraktní ornament - labyrint nezáhdka vykazuje i barokní, například rokajové, prvky, případně evokuje též rozličnou poetickou či mystickou figuraci. Obdobně jako zmiňovaná Abiogeneze mají i tyto nové obrazy obvykle jakousi svoji dvojdimenzionalitu. Nejedná se však již o „příběh zrodu živého z neživého“ (P. Kunčík), ale spíše o určité duchovní konotace na bázi náhody a záměru. O vstupy barevných hodnot přes mikrolonovou plochu, skrz otvory, které umělec vytvořil elektrickou pájkou, do „obrazového pozadí“ – anebo spíše maličsky, v organickém ornamentálním duchu pojednaného prostředí obrazové plochy. I přes experimentální přístup k obrazové kompozici jde opět o projev smyslově založených, maličských, nadaných mocí směřovat v působivém harmonickém celku racionální či duchovní princip s intuící.

Ludvík Ševeček

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Galerie Magna, Bieblova 3, 702 00 Ostrava / výstava potrvá od 22. 8. do 26. 9. 2012

Tento projekt je realizován za finanční podpory statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz